

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 4474

Warszawa, 4 lipca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o systemie oświaty.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Teresę Wargocką.

(-) Adam Abramowicz; (-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel;
(-) Zbigniew Babalski; (-) Piotr Babinetz; (-) Dariusz Bąk; (-) Andrzej Bętkowski; (-) Antoni Błądek; (-) Joachim Brudziński; (-) Aleksander Chłopek; (-) Zbigniew Chmielowiec; (-) Daniela Chrapkiewicz; (-) Edward Czesak; (-) Andrzej Mikołaj Dera; (-) Zbigniew Girzyński; (-) Mieczysław Golba; (-) Tomasz Górski; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Czesław Hoc;
(-) Wiesław Jarczyk; (-) Izabela Kloc; (-) Bogusław Kowalski;
(-) Zbigniew Kozak; (-) Leonard Krasulski; (-) Marek Kwitek;
(-) Krzysztof Lipiec; (-) Marek Łatas; (-) Marzena Machałek;
(-) Mirosława Masłowska; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Henryk Młynarczyk;
(-) Kazimierz Moskal; (-) Arkadiusz Mularczyk; (-) Maria Nowak;
(-) Marek Polak; (-) Jan Religa; (-) Jerzy Rębek; (-) Adam Rogacki;
(-) Józef Rojek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Anna Sobecka; (-) Krzysztof Sońta; (-) Stanisław Szwed; (-) Jan Szyszko;
(-) Adam Śnieżek; (-) Robert Telus; (-) Krzysztof Tołwiński; (-) Teresa Wargocka; (-) Waldemar Wiązowski; (-) Tadeusz Wita; (-) Sławomir Worach; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Marzena Dorota Wróbel; (-) Sławomir Zawisłak; (-) Maria Zuba.

USTAWA
z dnia
o zmianie ustawy o systemie oświaty

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:

„17a) uczniu niepełnosprawnym – należy przez to rozumieć ucznia wymagającego stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;”

b) pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) niepełnosprawnościach sprzężonych – należy przez to rozumieć występowanie u ucznia niepełnosprawnego więcej niż jednej przyczyny stanowiącej podstawę wydania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.”;

2) w art. 5a:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. tj. 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

„4. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Informacja, o której mowa w ust. 4, zawiera w szczególności dane o:

- 1) wynikach sprawdzianu i egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b-f,
- 2) realizacji zaleceń wynikających z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów
– w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego.”;

3) w art. 39 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) odpowiada za realizację zaleceń wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego;”;

4) po art. 79 dodaje się art. 79a w brzmieniu:

„Art. 79a. Przy podejmowaniu decyzji o wysokości środków przeznaczanych na prowadzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego przedszkola, szkoły lub placówki publicznej organ stanowiący tej jednostki uwzględnia zasady dotyczące sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej, w zakresie kwot przewidzianych na uczniów niepełnosprawnych w przedszkolach, szkołach lub placówkach, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2011 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Projekt ustawy ma na celu dokonanie zmiany przepisów w zakresie finansowania przedszkoli, szkół i placówek publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Proponowane w projekcie rozwiązanie modyfikuje mechanizm podziału środków przekazywanych na prowadzenie samorządowych jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową w taki sposób, by przy określaniu wysokości środków na prowadzenie tych jednostek uwzględniane były zasady stosowane przy obliczaniu części oświatowej subwencji ogólnej w zakresie wag przypisanych uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

Obecnie decyzje o podziale środków dla przedszkoli, szkół i placówek publicznych podejmuje jednostka samorządu terytorialnego, która jest dla nich organem prowadzącym, w oparciu o ustalone przez siebie zasady. Doświadczenie pokazuje, że w bardzo wielu przypadkach taki sposób podziału środków dyskryminuje uczniów niepełnosprawnych w placówkach publicznych w stosunku do uczniów niepełnosprawnych w placówkach niepublicznych, dla których obowiązek przekazania dotacji w kwocie nie niższej niż subwencja naliczona dla danego ucznia niepełnosprawnego wynika wprost z ustawy.

Wprowadzana zmiana ma zatem wyrównać warunki wspierania uczniów niepełnosprawnych w placówkach publicznych i niepublicznych i zrationalizować sposób wydatkowania środków budżetowych, naliczanych dla samorządów z tytułu niepełnosprawności konkretnych dzieci w oparciu o przedkładane przez nie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Wprowadzenie definicji ucznia niepełnosprawnego oraz będąca jego konsekwencją modyfikacja definicji niepełnosprawności sprzężonych odpowiada na potrzebę wprowadzenia jasnej definicji ucznia niepełnosprawnego, wynikającą z posługiwania się pojęciem „uczeń niepełnosprawny” zarówno w samej ustawie, jak i w licznych aktach wykonawczych do niej.

Dotychczasowy brak tej definicji powodował liczne błędy wynikające z podwójnego systemu orzecznictwa: z jednej strony dla celów edukacyjnych poradnie psychologiczno-pedagogiczne wydają w oparciu o przepisy oświatowe orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z drugiej zaś powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydają dla celów wynikających z polityki społecznej orzeczenia o niepełnosprawności. Ta niejasność prowadzi m. in. do błędów przy wypełnianiu sprawozdań w Systemie Informacji Oświatowej i wynikającego z tych błędów pobierania nienależnej wysokości subwencji przez organy prowadzące szkoły i placówki. Zmiana ma więc charakter porządkujący.

Ponadto w projekcie proponuje się jednoznaczne wskazanie dyrektora szkoły lub placówki jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację zaleceń wynikających z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Dodatkowo, aby umożliwić analizę tego w jakim zakresie zalecenia wynikające z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego są realizowane przez szkoły i placówki, zasadne wydaje się aby dane takie były zawarte w corocznych informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych przedstawianych organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego przez ich organy wykonawcze.

Obecnie brak dokładnego wskazania odpowiedzialności dyrektora oraz brak uwzględniania informacji o realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach w informacji o stanie realizacji zadań oświatowych przyczyniają się do tego, że samorzady często nie mają świadomości obowiązku realizowania przez szkołę tych zaleceń i nie przekazują szkołom potrzebnych na ich realizację środków. Jest to źródłem wielu dramatów niepełnosprawnych dzieci i ich rodzin, o czym wnioskodawcy wiedzą od osób zwracających się do nich z prośbami o pomoc. W szczególności w wielu przypadkach zapewnienie dziecku zalecanego wsparcia przerzucane jest przez szkoły na rodzinę, co prowadzi do stopniowego wykluczenia społecznego całej rodziny, gdyż z reguły matka musi zrezygnować z pracy zawodowej by zapewnić dziecku wsparcie, którego nie zapewnia szkoła. U źródeł tych negatywnych zjawisk leży niezgodny z intencją ustawodawcy sposób wykorzystania przez samorząd kwoty uzupełniającej części oświatowej subwencji ogólnej.

2. Przewidywane skutki społeczne

Zdaniem wnioskodawców projektowana regulacja przyczyni się do przeciwdziałania tendencji unikania przez szkoły kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Dostosowanie finansowania placówek publicznych do zaleceń zawartych w orzeczeniach umożliwi tym placówkom pełną realizację zaleceń. Poprzez poprawę funkcjonowania uczniów niepełnosprawnych zmiana ta przyczyni się do poprawy warunków nauki dla wszystkich dzieci, zwłaszcza w oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych, oraz do poprawy warunków pracy pracujących z nimi nauczycieli. Zapobiegnie też częstemu narastaniu konfliktów pomiędzy szkołą a rodziną na tle realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu.

Zapewnienie adekwatnego finansowania realizacji przez szkoły zaleceń zawartych w orzeczeniu umożliwi normalne funkcjonowanie rodzin uczniów niepełnosprawnych, w szczególności powrót do pracy zawodowej matek tych uczniów.

Długofalowo, dzięki likwidacji dotychczas zaobserwowanych barier organizacyjnych, proponowana regulacja przyczyni się do pełniejszego wykorzystania potencjału rozwojowego uczniów niepełnosprawnych i skuteczniejszego włączania ich do społeczeństwa od najwcześniejszego okresu życia, co jest jednym z celów polityki oświatowej państwa.

3. Skutki finansowe

Wejście w życie projektowanych regulacji nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa, nie wpływa bowiem na wysokość części oświatowej subwencji ogólnej określonej w budżecie państwa.

W przypadku budżetów jednostek samorządu terytorialnego zmodyfikowanie mechanizmu podziału środków na prowadzenie poszczególnych oświatowych samorządowych jednostek budżetowych powinno skutkować lepszym dostosowaniem wysokości środków przekazywanych przedszkolom i szkołom, w których uczą się osoby niepełnosprawne, do potrzeb tych osób.

4. Konsultacje społeczne

Projekt był przedmiotem konsultacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 14 lipca 2011 r.

BAS-WAPEiM-1659/11

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Teresa Wargocka)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2009 r. Nr 5, poz. 47, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmiany w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

Zmiany polegają na dodaniu definicji legalnej pojęcia uczniów niepełnosprawny oraz zmianie definicji niepełnosprawności sprzężonych, a także na dodaniu obowiązków o charakterze informacyjnym dla organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego związanych z realizowaniem zaleceń wynikających z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów. Ponadto projekt zakłada modyfikację zasad przyznawania środków przeznaczanych na prowadzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego przedszkola, szkoły lub placówki publicznej, uwzględniając kwoty przewidziane dla uczniów niepełnosprawnych.

Zgodnie z projektem, ustawa ma wejść w życie z dniem 1 września 2012 r., z wyjątkiem przepisu dotyczącego zasad finansowania przedszkoli, szkół i placówek publicznych (art. 1 ust. 4 projektu), który ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje spraw objętych projektem ustawy.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy opiniowanego projektu ustawy pozostają poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

IV. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 14 lipca 2011 r.

BAS-WAPEiM-1660/11

Pan Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Teresa Wargocka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu

Projekt ustawy przewiduje zmiany w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

Zmiany polegają na dodaniu definicji legalnej pojęcia uczniów niepełnosprawny oraz zmianie definicji niepełnosprawności sprzężonych, a także na dodaniu obowiązków o charakterze informacyjnym dla organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego związanych z realizowaniem zaleceń wynikających z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów. Ponadto projekt zakłada modyfikację zasad przyznawania środków przeznaczanych na prowadzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego przedszkola, szkoły lub placówki publicznej, uwzględniając kwoty przewidziane dla uczniów niepełnosprawnych

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski